

Transsexualisme i trastorn mental

Avui dia moltes persones, llecs i professionals de la salut, consideren la majoria de comportaments sexuals com a variants de la sexualitat humana. Aquesta consideració porta a pensar que no se'ls ha d'entendre com una patologia, ni trastorn mental ni comportament viciós, que s'hagi de corregir mentre siguin respectuosos amb les persones. Així és com a partir de 1973 l'homosexualitat va deixar de catalogar-se com un trastorn mental en el Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns Mentals de l'American Psychiatric Association, conegut també com DSM-IV-TR, quarta versió, i a partir de 1990 va desaparèixer de la Classificació Internacional de Malalties de l'OMS, també coneguda com CIE, CIM, ICD (en l'actualitat ICD-10, dècima versió).

De la mateixa manera, es pot considerar que el transsexualisme no és tampoc un trastorn, tot i que en aquest cas continuï sent encara discutit.

Per un costat es pot considerar legítima la voluntat de les persones d'aquest col·lectiu a no ser estigmatitzades amb la consideració de patir un "trastorn mental", i en aquest sentit es compren la seva demanda de que es retiri com a tal aquesta classificació en el ICD de l'OMS. Reivindiquen el dret a voler i a defensar una determinada identitat sexual com a expressió del lliure desenvolupament de la seva identitat personal.

Però també és cert que aquestes persones demanen habitualment una actuació sanitària classificada com a procediment psicològic, mèdic o quirúrgic, i que alguns professionals de la medicina i experts en bioètica pensen que, si hi ha una actuació sanitària, és oportú classificar també el "problema de salut" que l'ha suscitat, i així coordinar, estudiar i millorar l'atenció pluridisciplinària que demanen i mereixen les persones d'aquest col·lectiu. La discussió resta oberta i el consens creiem que és encara insuficient.

Responent a la demanda puntual que li fa el Departament de Salut, el Comitè de Bioètica de Catalunya recomana:

En primer lloc, que les persones transsexuals no siguin descriminades ni estigmatitzades per la seva preferència o voluntat d'identificació de gènere i, en aquest sentit, s'hauria d'evitar tot allò que, en el camp sanitari o jurídic, els sigui molest i no sigui del tot necessari per a la seva correcta atenció. En aquest sentit, convindria ponderar les conseqüències, positives i negatives, que en el nostre context pogués tenir la supressió de la catalogació del transsexualisme com a problema de salut.

Segonament, que la demanda sanitària que pugui generar el trans-sexualisme continuï sent atesa equitativament com fins ara.

Barcelona 14 de maig de 2012

Vot particular de Rogeli Armengol

En relació al transsexualisme no hauríem de parlar de “problemes de salut”. Quan diem: perdre la salut, no tenir salut o tenir problemes de salut ens porta a pensar que estem afectats d’un trastorn o malaltia. En el meu treball *Sobre les definicions de salut*, Rev. R. Acad. Med. Catalunya, 2009; 24: 103-104, al realitzar una crítica de la definició de salut establerta per l’OMS, entre d’altres institucions, proposava: «Tenir salut voldria dir no estar afectat de trastorns o malalties ben classificades». Si acceptem que el transsexualisme no es deu classificar com un trastorn mental no hauríem de dir, al mateix temps, que se l’entengui com un problema de salut.